

LA FRATERNITAT KITSCH

EL GRUP BANYOLÍ ARRIBA AL QUART DE SEGLE GRÀCIES A LA FE QUE HI HAN DIPOSITAT ELS SEUS SEGUIDORS MÉS ACTIUS, QUE JA SÓN COL·LABORADORS I AMICS

Kitsch és un cas únic en la música catalana, per la seva longevitat, per la seva independència creativa i per la seva coherència inalterable, factors que en certa manera també han provocat el seu aïllament al santuari de Banyoles, on vint-i-cinc anys després de la seva fundació el grup liderat per Lluís Costabella i Joan Pairó es manté fidel als seus principis, lluny de les audiències massives, però havent reunit a poc a poc un grup de seguidors que en molts casos ja no són només fans o col·leccionistes, sinó col·laboradors actius i desinteressats del grup. Ells són ara els protagonistes.

XAVIER CASTILLÓN > TEXT

«Em costa imaginar la meua vida sense Kitsch». Són paraules contundents, però Laia Calvet les diu molt conscient del que signifiquen per a ella. Des de Vilanova i la Geltrú, la Laia és l'autora de *Malal·letra*, un esplèndid *fanzine* en què, a més de mostrar els seus treballs com a escriptora i poetessa visual, obre la porta perquè hi col·laborin creadors de diferents àmbits, com ara els mateixos Kitsch. Ella, que porta tatuat el nom del grup, recorda així el seu primer contacte amb Kitsch: «Els vaig conèixer per atzar, a través d'un videoclip que vaig veure a la tele i que em va deixar força impactada. Era el 1992 i jo tenia altres gustos musicals, que no tenien res a veure amb un grup tan fosc com aquell. Suposo que tothom té una part fosca. A més, llavors jo pas-

sava per un mal moment i em sentia molt deprimida. Per a mi Kitsch van ser com una via d'escapament davant d'una situació personal difícil, que els vaig acabar explicant molts anys des-

Des del web oficial de Kitsch (www.kitschmusic.com) es pot accedir directament a Kitschfans

prés. El meu contacte amb ells ha estat possible perquè en Lluís i en Joan sempre han demostrat força interès per saber quina gent els segueix», explica la Laia. «Una gran amiga», en paraules de Lluís Costabella, que no estalvia tampoc elogis sobre la seva tasca artística. «La Laia és la creadora de *Rèquiem*, exhaustiu llibre en què ha il·lustrat amb poemes visuals les lletres de totes les nostres cançons, maquetes incloses. El dia que el vaig rebre com a regal per correu em va impressionar molt. Era un moment en què jo ja em trobava en plena crisi del *Kitsch A-Deu*, que encara arrossego», afirma Costabella. I hi afegeix: «El projecte de *Rèquiem* està ara en fase de resolució i ampliació: estava previst editar-lo acompanyat d'un CD amb una vintena de cançons antigues i inèdites de Kitsch, també il·lustrades per la Laia. Tampoc no des-

XAVIER PÉREZ

cartem realitzar una exposició itinerant amb les seves obres gràfiques. Però tot allò que és bo es fa esperar. En tot cas, és un grandíssim regal per acabar d'obrir i de gaudir».

Kitsch també ha fet regals a la Laia i al seu *Malalletra*: el grup ha cedit en més d'una ocasió cançons per als CD que publica el *fanzine*. Especialment destacable va ser el doble CD que es lliurava amb un número especial dedicat a Joan Brossa, en què 29 grups van posar música al seu univers poètic. Kitsch hi va aportar *La mosca* i també va utilitzar la seva sòlida xarxa de contactes per difondre el projecte gairebé artesanal de Laia Calvet, que ja ha arribat al número 22 (un número dedicat a les àvies).

Els Kitschfans de Facebook

«Vint anys gemegant, fent de l'angoixa el nostre cant, sentint les llàgrimes coll avall i el cansament en caiguda lliure dins el cos». És un fragment de *Testament*, l'última cançó de *Kitsch Deu* (o *A-Deu*) i la que tanca fins ara la discografia del grup, amb un missatge molt clar («Estem tan acostumats a predicar

>> *Els membres del grup en una imatge promocional recent i una altra dels seus primers temps.*

en el desert... / Ni tan sols queden museus on vulguin dissecar-nos») i una lapidària frase final: «Deixeu-nos morir en pau».

«Jo no crec que sigui el final, perquè el grup es troba ara en un gran moment i en els concerts han comprovat que hi ha un públic jove que els està descobrint. Val la pena ara plegar? A mi em sembla que no. Però també estic con-

JAUME RIBERA

Hi ha en marxa un projecte de documental sobre el grup, dirigit per Sergi Moreno i Soler, que actualment es troba en fase de preproducció i sobretot de finançament

vençut que, si aquest fos el final, seria un gran final, perquè Kitsch deixaria un gran llegat», diu el gironí Narcís Torra, un altre dels més constants seguidors i col·laboradors de la banda. «Els segueixo des del 1991, en què em van regalar el *Kitsch II* pel meu sant. Jo tenia 13 anys i recordo que a la dona que me'l va comprar li van dir a la botiga que era un grup que triomfaria aviat. Evidentment no ha estat així, però jo vaig veure la llum amb aquell disc, que no parava d'escoltar. La meua cançó favorita és en-

Toni Torres

Curset d'iniciació a Kitsch

Sóc fill únic. Aquest fet condiciona, i molt. Constantment busquem orientar-nos. Podria afirmar que només m'interessen els llibres, la música pop i el cinema, com si jo mateix fos un personatge sorgit d'*Alta fidelitat*. La febre per la música em va néixer l'any 1989, quan tot just tenia dotze anys. Així s'inicià una vida de melòman, comprant els primers discs, escoltant la col·lecció de vinils del pare, on estirava quatre coses que encara perduren fresques a la retina auditiva... Es va anar forjant l'arqueòleg, la rata de biblioteca que bussejava en una història del rock que regalava *El Periódico* per entregues: poc crítica, massa hagiografia prima. Considero que sempre arribo tard a tot. Si més no, val la pena fer el cim quan descobreixes i gaudeixes d'un món nou que t'enriquirà per sempre més. Això mateix em va passar amb Kitsch, el grup de casa que més admiro i estimo. No m'hi vaig fixar en l'època del *boom* del rock català, quan començava a acumular *long plays* que no s'han ratllat gaire i que s'han empolsegat de valent. Els veia en el videoclip del seu himne *Oració*, i pensava en el tòpic reduccionista «Són la versió sinistra nostrada d'uns The Cure». En aquell moment, veure en Robert Smith engolit per un llit-aranya em causava veritable paor. Avui en canvi, l'adoro. No som els mateixos d'abans-d'ahir gràcies a en Bowie. Per sort, no vestim les mateixes samarretes dels grups que idolatràvem amb setze anys.

Vaig obsessionar-me amb la banda banyolina arran d'una entrevista on comentaven que els agradava, com a mi, Joy Division, després de quasi deu anys i d'un munt de discos, biografies i revistes mastegades. Potser va ser millor així. Els he assaborit i paït amb un paladar més fi. M'acabaven de *desvirgar* els Hüsker Dü, obrint-me les ore-

lles de bat a bat per poder apropar-me a Pixies, The Jesus and Mary Chain i altres grans bandes.

El primer disc de Kitsch –en aquest punt de la història era el seu darrer llançament– que vaig adquirir no és ni de bon tros el que m'agrada més, però només per la cançó *Vacances* ja val la pena. Ells eren com els meus herois anglosaxons. Guitarres cristal·lines. Lletres de qualitat. Actitud. Això és té o no és té.

El temps és el jutge més inflexible i ferm per avaluar el fet artístic. Hi ha discos que no passen aquesta prova. Queden relegats a un racó de mala memòria. No els tornes a escoltar. Te n'avergonyeixes. Quan repesques un vell company, i et segueix emocionant, saps que és per sempre. Que és etern. Amb Kitsch això passa. S'han escoltat anys, i encara els estimo. Són punts cardinals per fixar-me en els eixos espai-temps. Per entendre'm una mica millor.

La primera impressió que reps en submergir-te en la seva obra és l'exclamació: tinc uns germans grans, no estic sol, n'hi ha més com jo! No, no som cap secta, ni cuques estranyes. Podem tenir una visió derrotista i negra d'aquest món que trepitgem, podem tenir tendència a retratar temes foscos com les pors, les angoixes i algunes patologies insanes, però els *autistes socials* som així i el sentit de l'humor ens salva, pel seu poder higiènic. Si alguna cosa vertebrava tota l'obra dels del Pla de l'Estany són les seves lletres. Donen coherència i continuïtat al seu projecte artístic. L'autosuficiència és la brúixola que guia el seu nord. Benvinguts al fracàs més preciós confessat des de dins de l'estany. Si els escolteu, us hi encadenareu clausrofòbica i clausrofòbica per sempre més.

Jaume Planas Perxachs

A.TorresMolina.©

>> **Jornada Musical de Banyoles.**
Concert de Kitsch a l'Auditori
de l'Ateneu.

cara *Dia boig*, que també és la primera que vaig escoltar, perquè obre *Kitsch II*. El solo de guitarra que hi ha al mig de *Dia boig* és incommensurable». Des de llavors, en Narcís ha vist més de mig centenar de concerts de Kitsch. «Després del seu tècnic, Rosky Ros, sóc probablement la persona que més vegades els ha vist en directe. L'únic gran concert al qual no he assistit és el del Zeleste del 1992, perquè jo tenia només 14 anys i no vaig poder anar a Barcelona, però evidentment l'he vist en vídeo». Si Kitsch celebra aquest any el seu vint-i-cinquè aniversari, en Narcís celebrarà l'any vinent el vintè de la seva militància, reafirmada amb l'obertura de Kitschfans a Facebook: un espai virtual de trobada i intercanvi d'opinions i materials sonors i visuals entre els seguidors del grup, amb unes 580 persones registrades. «Per la gent que participa a Kitschfans, es podria dir que el seguidor mitjà de Kitsch és home, té entre 30 i 45 anys i és molt fidel al grup. En general, és gent una mica introvertida però tam-

bé molt curiosa per tot el que passa al seu voltant i que no es conforma amb qualsevol cosa», diu en Narcís, que va informar el grup sobre Kitschfans un cop ja estava en marxa el projecte i de seguida va rebre no només el vistiplau

sinó també l'agraïment dels músics per aquesta iniciativa. De fet, des del web oficial de Kistch (www.kistchmusic.com) es pot accedir directament a Kitschfans, que dona continuació d'una manera tecnològicament més sofisticada al treball desenvolupat ja fa molts anys per Las Pilis, el primer club de fans del grup banyolí. Narcís Torra, que també ha fet alguna incursió en la

JOAN COMALAT

TONI VARGAS

>> Fotos del grup que il·lustren el seu tarannà iconoclasta.

TONI VARGAS

El testament visual

L'autor de les imatges d'aquest «himne posttraumàtic d'uns Kitsch desesperats i abatuts» és el cassanenc Jordi Canyigueral, un dels realitzadors que ha sabut traslladar millor a la pantalla el peculiar món de la banda. Curiosament, Canyigueral va filmar el vídeo del casament de Narcís Torra, quan l'un i l'altre encara no coneixien la seva devoció comuna, i no cal dir que els nuvis hi apareixen acompanyats en tot moment per la música de Kitsch. En el terreny més professional, el realitzador va rodar el DVD *Kitsch en concert 2002*, que Costabella considera la seqüència, conseqüència i continuació lògica del mític

Kitsch en directe 1992 a Zeleste. També va gravar posteriorment el concert del *Kitsch Deu* a les barraques de Banyoles, que de moment no s'ha editat. Curiosa-

música activa («Quan toco el baix o la guitarra, faig les mateixes postures que en Lluís i en Joan: ho tinc molt interioritzat»), ha assolit recentment un gran premi per la seva persistència i el seu compromís actiu amb el grup: participa com a actor, fent d'infermer d'un geriàtric, a l'últim videoclip de Kitsch, *Testament*, cançó que Costabella defineix com «la visió i revisió d'uns Kitsch octogenaris enmig d'un maremàgnum semidement i senil, d'ambient geriàtric, i la reivindicació de l'experiència dels que gairebé han estat enterrats vius abans d'hora».

En el terreny més professional, el realitzador va rodar el DVD *Kitsch en concert 2002*, que Costabella considera la seqüència, conseqüència i continuació lògica del mític *Kitsch en directe 1992*

ment, Canyigueral també utilitza sovint les cançons de Kitsch per crear la banda sonora dels seus documentals de muntanyisme.

Un altre dels col·laboradors habituals de Kitsch és Marc Martí. «És el creador de molts dels tics estètics que ens apliquen i que defineixen Kitsch encara avui», apunta Lluís Costabella sobre l'autor d'alguns dels millors videoclips del grup: *Oceà, Glaucoma, Desdeny, Dominis...* «En Marc és un geni amagat a la vall d'Uixó que apareix i apareix en la vida de Kitsch com la llum d'una bombeta oscil·lant de flexo que fa que el que és mort es torni viu. Un germà en una altra vida. La nostra cara a la pantalla», és el resum de Costabella sobre Marc Martí.

A través de Facebook, el grup va contactar amb Octavi Espuga, «una ànima perduda buscant la sortida de l'ultramón de les Borges Blanques». Espuga és l'autor del vídeo d'*Imitació*, filmat en directe a Badalona, i també ha participat en una de les aventures més recents i curioses del grup, el *Projecte Vigília*, que a partir de la cançó homònima va impulsar un concert completament atípic en un bloc de pisos de Banyoles, Cal General, i finalment el vídeo realitzat per Octavi Espuga. «L'Octavi és un creador en expansió a qui hem posat a prova la paciència de manera contínua i pertinaç. Amb tot ha sobreviscut al Kitsch més negre. Que no és poc». Costabella dixit.

JAUME RIVERA

Encara en l'àmbit audiovisual destaca la col·laboració de David G. Aregall, d'Aiguafreda, autor de les imatges «d'un dels moments més agredolços i especials de Kitsch, l'*Electrokàustic*, una empresa difícil i compromesa en què en David va deixar ofici i benefici». També va digitalitzar les imatges del doble DVD recopilatori *Kitsch TV*, tot un viatge per les diferents etapes de la banda a partir de documents televisius i de procedència molt diversa. «Si mai hem abusat d'algú, em sembla que és d'en David».

També hi ha en marxa un projecte de documental sobre el grup, dirigit per Sergi Moreno i Soler, que actualment es troba en fase de preproducció i sobretot de finançament. Altres col·laboradors de llarg recorregut són el fotògraf manresà Marc Torregrosa Bohigas («Si algú ha vist, captat i reviscut el moment Kitsch per voluntat i iniciativa pròpia, aquest ha estat sens dubte en Marc»); l'informàtic Guillem Lluch, que està redissenyant de manera desinteressada tot el web del grup («Una feina brutal que ben aviat es podrà veure i gaudir»), i el blanenc Jaume Planas Perxachs, «home culte com n'hi ha pocs, que ha sabut entendre

des de fora què som i per a què servim». Després de nombroses cartes en diaris i revistes i d'altres escrits reivindicant la vàlua de Kitsch, Jaume Planas està escrivint un assaig destinat a prologar algun dia el llibre amb totes les lletres del grup, *Amb K de Kitsch*, «que evidentment encara s'ha d'acabar d'escriure perquè aquest coi de grup es resisteix a morir». Sí, paraules de Costabella.

Kitsch indirecte

I el grup què fa, l'any en què hauria de celebrar el 25è aniversari? «Em sento bloquejat sentimentalment. No puc fer una cançó nova», diu Costabella dos anys després de l'experiència traumàtica i depuradora del seu últim disc, *Kitsch Deu*, on l'equip es va completar amb el guitarrista David Zamora i el bateria Jordi Farreras. Però Lluís Costabella també

Després de nombroses cartes en diaris i revistes i d'altres escrits reivindicant la vàlua de Kitsch, Jaume Planas n'està escrivint un assaig

afirma que «aquest és un grup molt treballador», així, en present. I els projectes no paren de donar voltes pel seu cap, encara que no tinguin forma de disc convencional amb deu cançons noves i servit en caixa de plàstic. Parla amb convenciment d'un possible *Kitsch indirecte*, que seria com un directe gravat al local, sense tocar tots alhora, però amb la mínima postproducció, per aconseguir alguna cosa semblant al «concert perfecte de Kitsch». I sobretot seria un reconeixement del mateix grup a les moltíssimes hores que han estat treballant en el local, amagats de tothom. La sensació de directe es completaria convidant un grapat de seguidors a través de Facebook perquè cantessin i donessin ambient al local. «Seria Kitsch en estat pur»: una idea que obre una porta a l'esperança i a la continuïtat d'un dels millors grups sorgits mai en aquest país. «No vull plagar, però sí que estic passant per un procés de dol per haver perdut moltes coses. Potser he perdut la confiança en mi mateix o la fe. O he guanyat el dubte». Sempre Costabella. Per sempre, Kitsch.

Xavier Castellón és periodista.